Online Annual Zonal Workshop of Maharashtra, Gujarat and Goa

10th -12th July, 2020

Annual Progress Report 2019-20

KRISHI VIGYAN KENDRA

Junagadh Agricultural University

Khapat-Porbandar (Gujarat)

PRESENTED BY

Dr. R.K.Odedra

Senior Scientist & Head

KVK – Porbandar (Gujarat)

Cluster of villages selected

Farm Map

Sr. No.	Name of Village
Porbandar Taluka	
1.	Khapat
2.	Palkhada
3.	Rinavada
4.	Kuchhadi
5.	Degam
Kutiyana Taluka	
1.	Choliyana
2.	Sindhpur
3.	Farer
4.	Gokran
5.	Hamadpara
Ranavav Taluka	
1.	Ramgadh
2.	Aditpara
3.	Dolatgadh
4.	Daiyar
5.	Pipliya

DETAILS OF DISTRICT

Sl. No.	Agro-climatic Zone	Characteristics
I	South Saurashtra	Porbandar district is located between 21° to 22° N latitude and 69° to 70° E longitude. Khapat- N 21° 40' 12" and E 69° 37' 14" **Soil:** medium black & silty loam with calcareous in nature **pH**: pH of the soil is ranging from 8.01 to 8.58 **Water**: EC value up to 8.1 mm / cm **Average Rainfall:** 668.mm **Temperature Range**: 12.0 °C to 39.0° C

Land Utilization Pattern

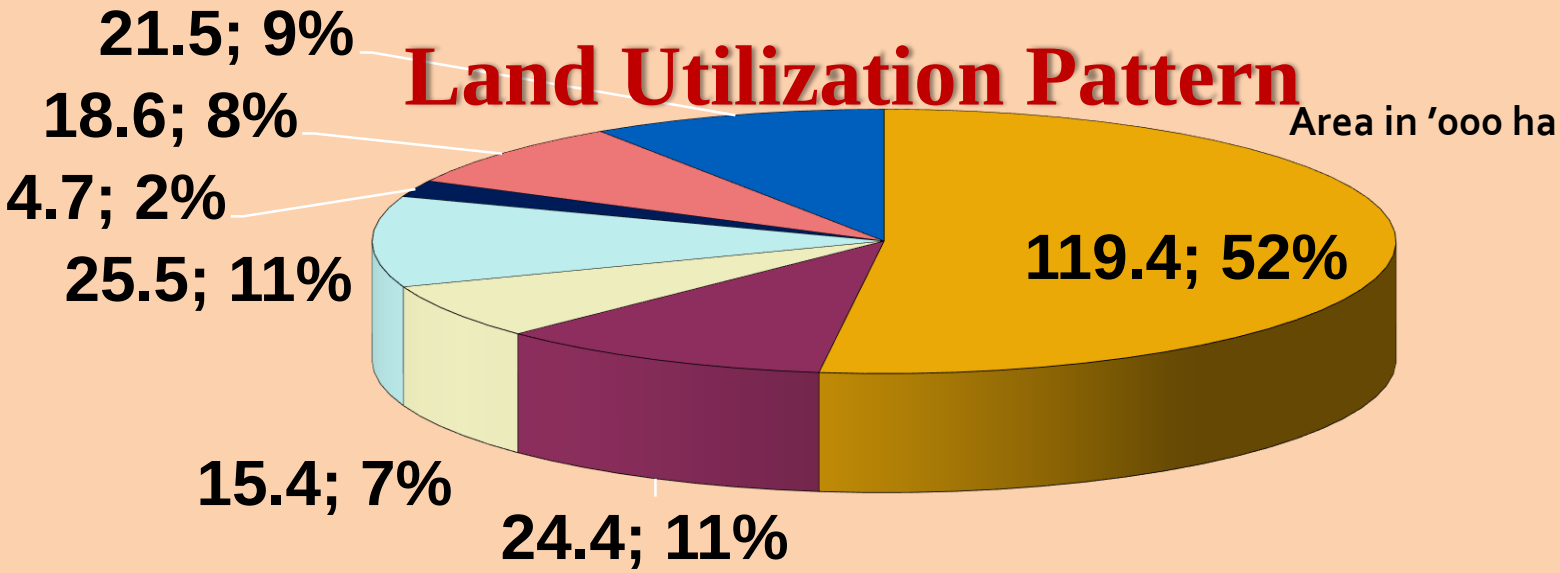

Types of Soil in the District

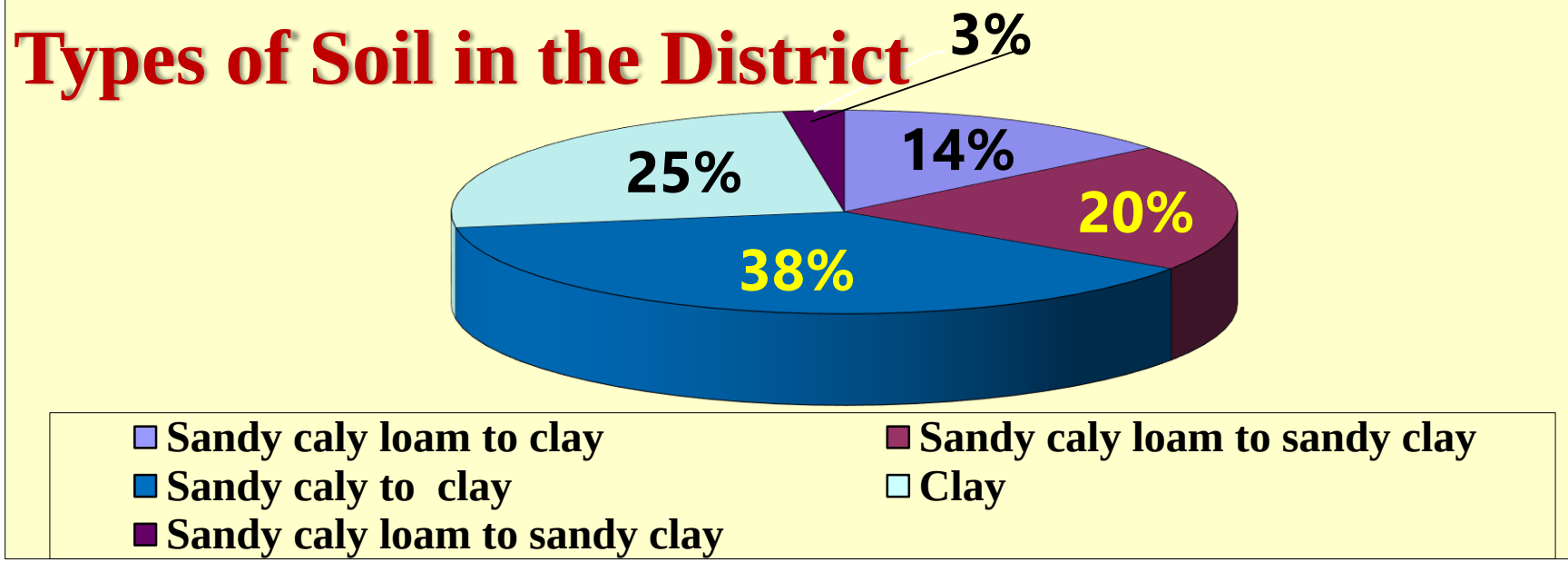

Weather & Rainfall

Month	Rainfall (mm)	Rainy days	Temperature ^{0} C		Relative Humidity (%)	
			Max	Min	Max	Min
Apr- 2019	-	-	33.18	12.06	89.50	42.50
May – 2019	-	-	34.26	18.70	82.50	49.50
Jun – 2019	81.80	7	32.64	14.83	87.00	50.50
Jul – 2019	108.50	10	31.84	20.10	93.50	53.00
Aug – 2019	197.05	14	28.53	22.05	93.50	57.00
Sep – 2019	716.0	14	28.93	26.22	93.50	55.00
Oct – 2019	-	-	32.34	24.33	79.50	59.00
Nov – 2019	-	-	30.89	19.32	82.00	41.00
Dec – 2019	-	-	29.46	12.54	61.00	32.50
Jan-2020	-	-	30.00	7.00	59.50	20.00
Feb-2020	-	-	34.00	9.80	76.00	20.00
Mar-2020	-	-	39.00	18.00	84.00	36.50
Total	**1103.35**	**45**	**32.09**	**17.08**	**81.79**	**43.04**

Area, Production & Productivity of Major Crops

Sr No	Crop	Area (ha)	Production (MT)	Productivity (kg/ha)
1	Groundnut	76,200	94,716	1243
2	Cotton	10,670	12,804	1200
3	Wheat	1400	4429	3164
4	Cumin	3300	2742	831
5	Coriander	1100	1650	1500
6	Gram	5200	7977	1534
7	Green gram	250	112	450
8	Castor (Rabi)	290	638	2201
9	Sesame (Summer)	80	32	390
10	Forage crops	12,550	14,19,192	1,13,083

Source – DAO, Porbandar

Cropping pattern

1. Groundnut
2. Groundnut-wheat/cumin/coriander-Sesame
3. Cotton
4. Sorghum /Chickpea

Cropping System

1. Agriculture-Livestock
2. Agriculture
3. Fishries

Staff Position (as on March 31st, 2020)

Sr. No.	Sanctioned Post	Name of Incumbent	Discipline
1	Senior Scientist and Head (I/C)	Dr. R.K.Odedra	Plant Breeding &Genetics
2	Scientist	Mrs. D.S.Thakar	Home Science
3	Scientist	Dr. H.A.Patel	Animal Husbandry
4	Scientist	V.M.Savaliya	Horticulture
5	Scientist	Dr. S.J.Sindhi	Crop Production
6	Scientist	Vacant	-
7	Scientist	Vacant	-
8	Programme Assistant	D. N. Hadiya	-
9	Computer Programmer	J.J. Naliyapara	-
10	Farm Manager	A. M. Gamit	-
11	Accountant/Superintendent	B. S. Bokhiriya	-
12	Stenographer	Vacant	-
13	Driver 1	Vacant	-
14	Driver 2	Vacant	-

Target vs Achievement

S. No.	Activity	Target		Achievement	
		No. of Programmes	No. of Farmer	No. of Programmes	No. of Farmer
1	OFTs	4	21	4	14
2	FLDs	18	330	18	307*
3	Trainings				
	PF	32	830	30	709
	RY	2	40	-	-
	EF	1	25	1	37
	Skill trainings	2	30	1	15
4	Ext. Acivities	26	2085	33	5093

- *One FLD (Biofertilizer in Groundnut – 25 Farmers) can't taken due to early rain
- One FLD (Sesame var. GT-3) were given to 11 farmers was not included early in action plan
- One FLD (MDP in Cotton) is given to only 1 farmer instead of 10 due to its cost factor

Most Significant Achievements

- Popularize groundnut variety – GJG-22 in the district
- Popularize chickpea variety – GJG-3 & cumin variety GC-4 in the district
- As the district having coastal area; KVK grown & distributed famous hybrid of coconut DxT (3411 no.)
- Stem rot is the major disease of groundnut in the district; KVK popularize the use of *Trichoderma harziuanum* for effective control of the disease

On Farm Trial – 1 - Integrated Nutrient Management in Summer chili

1	Crop/ Enterprise	Chili
2	Problem definition	Low production in Summer chili
3	Title of OFT	Integrated Nutrient Management in Summer chili
4	No. of trials	3
5	Technology Assessed	Integrated Nutrient Management
6	Parameters of assessment	1. Yield (kg/ha) 2. Economics
7	Source of Technology	NAU, Navsari

Treatment	Name	Yield (t/ha)	Cost of cultivation	Gross Return	Net Return	BCR
1	Farmers Practice	19.03	52000	190300	138300	3.66
2	Recommendation	19.52	50500	195200	144700	3.87
3	Intervention (RDF + Pseudostem sap)	20.01	51500	220110	168610	4.27

***Technology**

T1- Farmer's practice – 150-50-00 (kg NPK/ha)

T2- Recommended practice – 100-50-50 (kg NPK/ha)

T3- RDF + spraying of banana pseudostem sap @ 1 % thrice. First spray at starting of flowering and another at 15 days intervals.

On Farm Testing - 2

1	Crop/ Enterprise	Groundnut
2	Problem definition	Heavy infestation of white grub in groundnut
3	Title of OFT	Management of white grub in groundnut
4	No. of trials	3
5	Technology Assessed	Integrated Pest Management
6	Parameters of assessment	1. Yield (kg/ha) 2. White grub population 3. Economics

Details	Yield (kg/ha)	White Grub population/m^2	Net Profit (Rs./ha)	BCR
Farmer's practice	1250	5	16063	1.34
Recommended practice	1425	1	26461	1.58
Intervention – *Metarhizium anisopliae*	1510	1	31284	1.69
Beuveria bassiana	1490	1	30267	1.67

Treatments:

- **Farmer's practice -** Chloropyrihpos @ 4 lit./ha at the time of attack
- **Recommended practice –** Seed treatment with chloropyriphos @ 25 ml/kg, Spraying the trees on bund with carbaryl @ 40 g/15 lit water
- **Intervention -** Soil application of *Metarhizium anisopliae* and *Beauveria bassiana* @ 2.5 Kg/ha. at the time of sowing.

Integrated Nutrient Management in Summer chili

Comparison of solar cooker with traditional cooking system

On Farm Testing - 3

Title: Comparison of solar cooker with traditional cooking system

Objective

- ❑ To improve quality and nutrition of Prepared items
- ❑ To reduce drudgery of farm women
- ❑ To reduce time and fuel consumption

Treatments

1) Preparation by traditional method
2) Preparation by roasting
3) Preparation by solar cooker

Items

Murraba; Boiled Sweet Potato; Boiled Sweet Corn; Salted Groundnut

No. of Replication – 5

Observations

(1) Time consumption
(2) Fuel consumption
(3) Cost Saving
(4) Organo laptic test- Texture; Taste; Acceptability

Year – First

Results – Mango murraba

Sr. No.	Observation	Traditional Method	Natural Solar energy	Solar Cooker
1	Time	1.45 hr	36.45 hr	4.30 hr
2	Fuel Consumption	120 gram gas	-	-
3	Savings in fuel	-	14.7 %	19.7 %
4	Organoleptic test			
A	Test	4	5	5
B	Texture	5	6.6	7.9
C	Consistency	4	6	7
D	Acceptability	-	-	Acceptable

Organoleptic test are based on ranking method
1 to 3 – Not preferable
4 to 6 – Preferable
7 to 9 – Most preferable

Sr. No.	Observation	Sweet Potato			Sweet Corn			Salted Peanut		
		Traditional	Roasting	Solar Cooker	Traditional	Roasting	Solar Cooker	Traditional	Roasting	Solar Cooker
1	Time (min.)	20	60	120	15	10	30	45	30	180
2	Fuel consumption	350 g wood	200 g gas	-	250 g wood	45 g gas	-	650 g wood	100 g gas	-
3	Savings	-	12.5 %	59.3 %	-	14.7 %	43.2 %	-	17.24 %	35 %
4	Organoleptic Test									
A	Test	4	4	6	5	5	6	4	6	7
B	Consistency	3	5	6	4	6	8	4	5	8
C	Acceptability	-	-	Acceptable	-	-	Acceptable	-	-	Acceptable

Organoleptic test are based on ranking method
1 to 3 – Not preferable
4 to 6 – Preferable
7 to 9 – Most preferable

On Farm Testing - 4

Title — **Effect of supplementation of concentrates on production of Gir cow**

Problem definition — **Due to inadequate nutrient in daily ration, the fat % in milk and productivity of the animal decreased; financial loss**

Technology — **Supplementary feeding of concentrate**

Treatments:

- Farmers practice
- Feeding of concentrated mixture – 4 kg/animal/day
- Feeding of concentrated mixture – 4 kg/animal/day + Mineral mixture (50 g/animal/day)

Experimental Animal: 9 (3 animals/treatment)

Observations:

✓Milk Yield

✓Income

Treatment	Name	Yield (lit/annum)	Gross Cost	Gross Return	Net Return	BCR
1	Farmers Practice	2400	80000	110000	30000	1.37
2	Feeding of concentrated mixture	2700	90000	130000	40000	1.44
3	Feeding of concentrated mixture + Mineral mixture	3000	110000	165000	55000	1.50

Front Line Demonstrations (Oilseeds crops)

Crop	Tech. Demo.	No. of farmers	Area (ha)	Yield (q/ha)		% increase in yield	Additional cost	Additional return	BC ratio
				Demo	Check				
Groundnut	Variety (GJG-22)	10	4.0	19.25	17.13	12.49	-	10795	2.16

Groundnut variety – GJG-22

Front Line Demonstrations (Pulse crops)

Crop	Tech. Demo.	No. of farmers	Area (ha)	Yield (q/ha)		% increase in yield	Additional cost	Additional return	BC ratio
				Demo	Check				
Chickpea	IPM*	10	4.0	15.10	14.69	2.85	-1500	3512	4.33
Greengram	Variety (GAM-5)	10	4.0	4.81	4.48	7.37	-657	2633	1.48

*IPM – *Beuveria bassiana* + HNPV

Green gram variety GAM-5

Front Line Demonstrations (Horticulture crops)

Crop	Tech. Demo.	No. of farmers	Area (ha)	Yield (q/ha)		% increase in yield	Additional cost	Additional return	BC ratio
				Demo	Check				
Onion	INM*	10	4.0	246.63	238.88	3.27	1200	13997	1.83
Mango	IPM**	10	4.0	81.75	80.63	1.39	-5000	59688	3.16

*INM – Sulphur – 90%
**IPM- Mango fruit fly trap

Sulphur in Onion

Front Line Demonstrations (Livestock)

Crop	Tech. Demo.	No. of farmers	Area (ha)	Yield (lit/annum)		% increase in yield	Additional cost	Additional return	BC ratio
				Demo	Check				
Buffalo	Mineral mixture	20	-	2800	2400	16.66	15000	40000	1.52
Buffalo	Bypass fat	20	-	3100	2700	14.88	14000	37000	1.52
Cattle	Mineral mixture + Fenbendazole tablet	10	-	3050	2600	17.30	15000	33000	1.52

Mineral mixture

Bypass fat

Front Line Demonstrations (Others)

Crop	Tech. Demo.	No. of farmers	Area (ha)	Yield (q/ha)		% increase in yield	Additional cost	Additional return	BC ratio
				Demo	Check				
Cotton	IPM*	25	10.0	23.95	22.75	5.41	-2000	7729	3.64
Cotton	IPM**	1	1.2	28.75	27.50	4.55	-1500	7281	4.15
Wheat	INM#	10	4.0	32.37	31.50	2.79	1300	2834	2.10
Wheat	INM##	20	8.0	31.28	30.56	2.38	800	2040	1.94
Wheat	Varietal (GJW-463)	10	4.0	33.93	32.00	5.97	-	4522	2.15
Kitchen Gardening	Variety of 5 veg.	50	5.0	48.12 kg	-	-	-	-	-
Kitchen Gardening	Variety of 5 veg.	50	5.0	59.20 kg	-	-	-	-	-

*IPM – *Beuveria bassiana* + pheromone trap
**IPM – Mating Distarbance Paste
INM – $ZnSO_4$ + *Azatobectar* + PSB
##INM – $ZnSO_4$

IPM in Cotton (Pheromone trap)

IPM in Cotton (MDP)

Wheat Variety GJW-463

Kitchen Gardening

Front Line Demonstrations (Component)

Crop	Tech. Demo.	No. of farmers	Area (ha)	Yield (q/ha)		% increase in yield	Additional cost	Additional return	BC ratio
				Demo	Check				
Sorghum	INM*	25	10	14.22	13.90	2.34	-	933	4.27

*INM – *Azatobectar* + PSB

Front Line Demonstrations (Enterprise)

Technology Demonstrated	Physical Stress	Tool Factor
T1 – Farmer's practice	High	Medium relevant
T2 – Revolving Milking Stool	Low	Highly relevant

INM in Sorghum

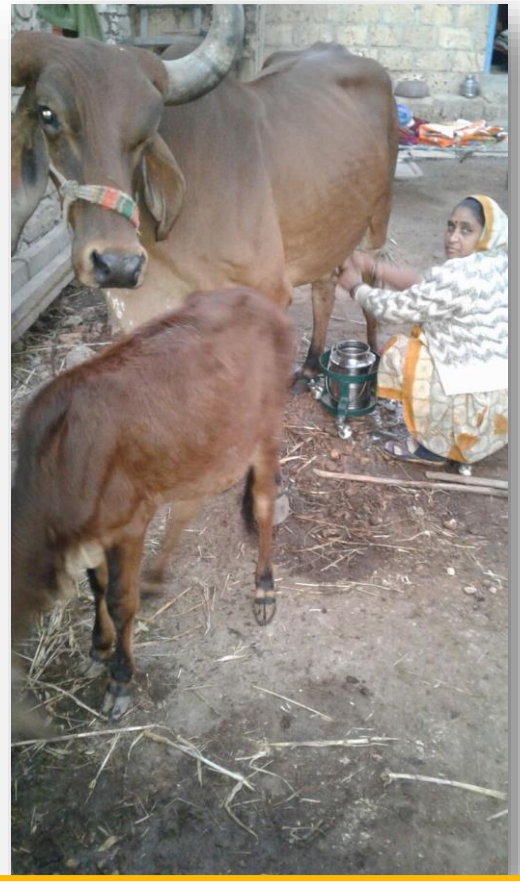

Revolving milking stool

Training Programs Conducted

Clientele	No. of courses		No. of Participants		
	On Campus	Off Campus	Male	Female	Total
Practicing farmers	15	15	410	299	709
Extension Functionaries	1	0	37	0	37
Sponsored trainings	1	3	221	23	244
Vocational Trainings	1	0	15	0	15
Total	**18**	**18**	**683**	**322**	**1005**

- **KVK conducted one training on contemporary subject Basic Computer Learning for 5 girls in Modhvada village for 45 days**
- **Another course on beauty parlour learning for 20 girls was started in Choliyana village for 7 days but after 7 days due to lockdown further course work was not completed**

Basic Computer Learning

Impact of Major Interventions

Name of intervention/ Technology	No of beneficiary	% of Adoption	Change in income (Rs/ha)	
			Before	After
Use of GJG – 22 variety of groundnut	10	30	86900	97695
Use of *Trichoderma harziaunum* in groundnut	10	75	92801	97568
Use of GJG-3 variety of chickpea	60	25	70005	75561

Chickpea variety – GJG-3

Groundnut variety – GJG-22

Major Extension Activities

Nature of Ext. Activity	No. of Activity	Others			SC/ST			Total		
		M	F	T	M	F	T	M	F	T
Field Day	3	80	0	80	0	0	0	80	0	80
Kisan Gosthi	3	181	35	216	24	8	32	205	43	248
Exhibition	1	-	-	-	-	-	-	545	455	1000
Lectures delivered	22	118	172	290	13	59	72	131	231	362
Khedut Shibir	9	104	5	109	164	9	173	268	14	282
Night camp	2	36	2	38	6	4	10	42	6	48
Advisory Services										
Scientist visit to farmers field	13	86	0	86	6	0	6	92	0	92
Farmers visit to KVK	411	333	9	342	64	5	69	397	14	411
Diagnostic visits	13	86	0	86	6	0	6	92	0	92
Telephonic Helpline	513	-	-	-	-	-	-	-	-	513
Farmers Visit (Out Station)	14	370	209	579	-	-	-	370	209	579
Special days celebrations	17	-	-	-	-	-	-	-	-	1386
Grand Total	**1021**	**1394**	**432**	**1826**	**283**	**85**	**368**	**2222**	**972**	**5093**

Village Rallie on Swachhta Pakhvada

Krushi Mahila Divas

Technology Week

Vaccination to animals under NADCP

Other Extension Activities

Extension Activity	Number
TV shows	-
Radio talks	-
News paper coverage	3
Extension literature	3
CD/Video	-
Popular articles	2
Research papers	2
Book chapters	-
Any Other (PI specify)	-

PORBANDAR

પોરબંદરમાં ખેતીકામ સાથે સંકળાયેલી મહિલાઓનું સરકારે કર્યું સન્માન

ખાપટના કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રમાં મહિલા કૃષિદિવસની ઉજવણી સંપન્ન

આજકાલ પ્રતિનિધિ
પોરબંદર

પોરબંદરમાં ખેતીકામ સાથે સંકળાયેલી મહિલાઓનું સરકારે સન્માન કર્યું હતું.

ખાપટના કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાતે મહિલા સશક્તિકરણ પખવાડીયાની ઉજવણી સંદર્ભે જિલ્લા ખેતીવાડી કચેરી, આત્મા પ્રોજેક્ટ અને કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-ખાપટનાં સંયુક્ત ઉપક્રમે જિલ્લા કલેકટર મુકેશ પંડયાના અધ્યક્ષસ્થાને મહિલા કૃષિ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે કલેકટર જણાવ્યું કે ખેતીમાં વાસણીથી લઈ પાકની લણણી સુધી મહિલાઓનું મહત્વનું યોગદાન છે. પશુપાલન અને માછીમારી વ્યવસાયમાં મહિલાઓની મહત્વની ભૂમિકા છે. સરકાર ખેતી, પશુપાલન, માછીમારી માટે સહાય પૂરી પાડે છે. આઈ ખેડૂત પોર્ટલ, ટોલ ફ્રી નંબર ૧૮૦૧૬૦ ના માધ્યમથી જાણકારી મેળવીને ઓછા ખર્ચે ઓછી મહેનતે વધુ ઉત્પાદન મેળવો તેવી શુભેચ્છા પાઠવી હતી.

આ તકે પ્રગતિશીલ મહિલા ખેડૂત ગામના ખાતાવીસ તથા આદિવાસ્યાના કલાવતીબેન કલોકાર તથા જિલ્લા વિકાસ અધિકારી અજય દહીયાએ સન્માન કર્યું હતું. ખાતાવીસે જણાવ્યું કે આત્મા પ્રોજેક્ટ હેઠળ ખેતીની તાલીમ લીધા પછી સેન્દ્રીય ખાતર વાળી ડબલ ઉત્પાદન થાય છે અને ખેતીખર્ચ પણ ઓછો થાય છે.

જિલ્લા વિકાસ અધિકારી અજય દહીયાએ કહ્યું કે મહિલાઓ કુશળતાથી કામ કરે જ છે. તેમણે આર્થિક સ્વાવલંબન માટે તથા પ્રયત્નો સરકાર કરી રહી છે. આત્મા પ્રોજેક્ટ હેઠળ મહિલાઓને શિક્ષણ પૂરું પાડવા સબંધીત અધિકારીઓને સુચના આપી હતી.

જિલ્લા ખેતીવાડી કચેરીના ટેકનીકલ આસીસ્ટન્ટ ખવતિ કપાસ પ્રોજેક્ટના માધ્યમથી ખેતીવાડી વિભાગની વિવિધ યોજનાઓ, આઈ ખેડૂત પોર્ટલ દ્વારા કરાતી સેવાઓ, અત્યંત કઠીન કપાસી, કઈ-કઈ સહાય મળે તે અંગે વિસ્તારથી વિગત પૂરી પાડી હતી. વધારાની માનસીબેને ખાતેદાર ખેડૂત આકસ્માત વિમા યોજના અંગે માર્ગદર્શન પૂરૂ પાડયું હતું. ડો. માધુરી કોટીયાતે પશુપાલન વિભાગની વિવિધ યોજનાની માહિતી આપી હતી. બાગાયત અધિકારી રાજેશભાઈ ચૌહાણે બાગાયત વિભાગની યોજનાઓ અંગે માર્ગદર્શન આપ્યું હતું. મહિલા કૃષિ દિવસ અંતર્ગત કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર-ખાપટ ખાતે વિભાગ-

ખાપટના કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રમાં મહિલા કૃષિ દિવસની ઉજવણી કરવામાં આવી હતી તેની તસ્વીર. (તસ્વીર: જિજ્ઞેશ પોપટ)

ખાપટમાં વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર સમિતિની બેઠક યોજાઇ

કૃષિવિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાતે આયોજન સંપન્ન

આજકાલ પ્રતિનિધિ
પોરબંદર

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાપટ પોરબંદર ખાતે ૧૫મી વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર સમિતિની બેઠક યોજાઈ હતી.

બેઠકના અધ્યક્ષ અને જુનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટીના કુલપતિ ડો.વી.પી. ચોવટીયાએ ખેડૂતોને વૈજ્ઞાનિક અભિગમ કેળવી કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રનો વધુમાં વધુ લાભ લેવા અપીલ કરી હતી. આ બેઠકમાં કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાપટનો વાર્ષિક અહેવાલ અને વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ નો એકશન પ્લાન કેન્દ્રના સીનીયર વૈજ્ઞાનિક અને ડો. આર.કે. ઓડેદરાએ

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર ખાપટ પોરબંદર ખાતે ૧૫મી વૈજ્ઞાનિક સલાહકાર સમિતિની બેઠક યોજાઈ હતી. (તસ્વીર: જિજ્ઞેશ પોપટ)

રજુ કર્યો હતો. કેન્દ્રની કામગીરીને વધારે સઘન બનાવવા દરેક સભ્યો, ખેડૂતો તેમજ વિવિધ વિભાગોના અધિકારીઓએ માર્ગદર્શન સુચન રજુ કર્યા હતા. સમિતિની બેઠકમાં વિસ્તરણ શિક્ષણ નિયામક ડો.બી.કે. સગારકા, જિલ્લા ખેતીવાડી અધિકારી જે.એન. પરમાર, નાયબ ખેતી નિયામક આર.એસ. ગોહિલ, નાયબ પશુપાલન અધિકારી કે.બી. રાવલ તથા કૃષિ સંલગ્ન વિભાગોના અધિકારીઓ, પ્રગતિશીલ ખેડૂતો, ભાઈઓ, બહેનો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

જેમ તમાકુ શરીર માટે ઝેર તેમ રાસાયણીક ખાતર ખેતર માટે ઝેર

પોરબંદરમાં યોજાયેલા કૃષિમેળામાં પ્રગતિશીલ ખેડૂતોએ પ્રાકૃતિક ખેતિના અનુભવો કર્યા રજુઃ ફળ અને શાકભાજી પ્રદર્શન હરીફાઈ યોજાઈ

આજકાલ પ્રતિનિધિ-પોરબંદર

જે રીતે તમાકુ શરીર માટે ઝેર છે તેવી જ રીતે રાસાયણીક ખાતર ઝેર સમાન છે તેવી માહિતી પોરબંદરમાં યોજાયેલા કૃષિમેળામાં આપવામાં આવી હતી.

પોરબંદર ખેડૂત તાલીમ કેન્દ્ર ખાતે કૃષિ વિજ્ઞાન વિકાસ તાલીમ કાર્યક્રમ હેઠળ ખેડૂત તાલીમ કેન્દ્ર અને આત્મા પ્રોજેક્ટના સંયુક્ત ઉપક્રમે કૃષિ મેળો-૨૦૨૦ અંતર્ગત પાક પરિસંવાદ અને પ્રદર્શન યોજાયું હતું. જેમાં પોરબંદર જિલ્લાના પ્રગતિશીલ ખેડૂતોએ પ્રાકૃતિક ખેતીના પોતાના અનુભવો રજુ કર્યા હતા. કાર્યક્રમના અધ્યક્ષ અને પોરબંદર જિલ્લાના કલેકટર ટી.એન. મોદીએ આ પ્રસંગે કહ્યું કે, પ્રગતિશીલ ખેડૂતો માટીકો સાયન્ટીસ્ટ છે, વિજ્ઞાન અને કોઠાસુઝના સાયુજ્યથી પ્રાકૃતિક ખેતી કરતા પ્રગતિશીલ ખેડૂતો કૃષિમેળા કાર્યક્રમના આત્મા છે, આત્મા પ્રોજેક્ટ અને ખેડૂત તાલીમ કેન્દ્રની મહેનતથી પોરબંદર જિલ્લામાં પ્રાકૃતિક ખેતી તરફ ખેડૂતો વળતા થયા છે જે ખુબ જ સારી બાબત છે. કલેકટરએ વધુમાં કહ્યું કે, ખેતર માટે જેમ રાસાયણિક ખાતર ઝેર છે તેમ માણસના શરીર માટે તમાકુ, ગુટખાનું વ્યસન ઝેર છે.

પોરબંદરના ખેડૂત તાલીમ કેન્દ્ર ખાતે કૃષિમેળાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. (તસ્વીર: જીજ્ઞેશ પોપટ)

આ પ્રસંગે પ્રગતિશીલ ખેડૂતોએ પ્રાકૃતિક ખેતીના પોતાના અનુભવો રજુ કર્યા હતા. પ્રગતિશીલ ખેડૂત ભાવુભાઈ ભૂતિયાએ કહ્યું કે, હું કેટલાય વર્ષથી પ્રાકૃતિક ખેતી કરૂં છું, મેં જયારથી જમીનમાં રાસાયણીક ખાતર નાખવાનું બંધ કર્યું ત્યારથી મારા જીવનમાં સોનાનો સુરજ ઉગ્યો છે. એક ખેડૂત તરીકે હું એવી ઈચ્છા રાખુ છું કે મારી જમીનના પાક દરવા વગરનો હોવો જોઈએ, જેથી કોઈ માણસ બિમાર પડે નહીં, પ્રગતિશીલ મહિલા ખેડૂત ભારતીબેન ચાવડાએ કહ્યું કે, હું મારી જમીનમાં જીરૂ અને રાય જેવા પાકો ઝીરો બજેટથી પ્રાકૃતિક ખેતી કરીને પૈસા કમાવવાની સાથે ચોકોના આરોગ્યની કાળજી રાખવાનું કામ કરૂં છું. નાયબ બાગાયત ખેતી કરતા કળીગી ગામના કાળાભાઈ કળીગીયાએ કહ્યું કે, ગાય માતામાં ૩૩ કરોડ દેવતાઓનો વાસ છે તેમ ગાયમાં ૩૩ પ્રકારની ઔષધિઓ છે માટે ગાય આધારિત પ્રાકૃતિક ખેતી કરવી જોઈએ.

કૃષિમેળામાં વૈજ્ઞાનિકો દ્વારા જિલ્લાના મુખ્ય પાકો સંદર્ભે ખેડૂતો દ્વારા રજુ કરાયેલા પ્રશ્નોનું નિરાકરણ કરવાની સાથે પ્રાકૃતિક ખેતી ક્ષેત્રે આવેલ નવીન ટેકનોલોજીના ઉપયોગી ખેડૂતોને માહિતગાર કર્યા હતા. નાયબ બાગાયત નિયામક કચેરી દ્વારા ફળ અને શાકભાજી પ્રદર્શન તથા હરિફાઈ યોજાઈ હતી. જેમાં વિજેતા ખેડૂતોને મહેમાનોએ પ્રમાણપત્ર પાઠવીને સન્માનિત કરવામાં આવ્યા હતા. પ્રાકૃતિક ખેતી શું છે? તે અંગે લઘુ ફિલ્મ રજુ કરવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે મતદાન જાગૃતિ અભિયાન અંતર્ગત જિલ્લા શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા વકતવ્ય રજુ કરાયુ હતું. આ પ્રસંગે આઈ.સી.ડી.એસ. જિલ્લા ખેતીવાડી શાખા, વનવિભાગ, પશુપાલન શાખા, મદદનીશ મત્સ્યોદ્યોગ નિયામક કચેરી સહિતના વિભાગો દ્વારા સરકારની વિવિધ યોજનાઓની માહિતી ખેડૂતોને મળી રહે તે માટે ૧૫ જેટલા સ્ટોલ રાખવામાં આવ્યા હતા.

આ પ્રસંગે ડેન્યાર્ક જિલ્લા વિકાસ અધિકારી એસ.ડી. ધાનાણી, જિલ્લા ખેતીવાડી અધિકારી જે.એન. પરમાર, નાયબ પશુપાલન નિયામક ડો.કે.બી. રાવલ, મહિલા અને બાળ અધિકારી કાસમીરા સાર્વત, કૃષિ વૈજ્ઞાનિકો તથા બહોળી સંખ્યામાં ખેડૂતો ભાઈઓ-બહેનો તથા સાગર ખેડૂતો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. નાયબ ખેતી નિયામક તાલીમ આર.એસ.ગોહિલ શાબ્દિક સ્વાગત અને પ્રાસંગીક પ્રવચન તથા ડી.પી.ટી. આત્મા પ્રોજેક્ટ ચાવડાએ કાર્યક્રમની આખાયવિધી તથા સંચાલન વિશાવભાઈ રાજપરૂપરૂએ કર્યુ હતું.

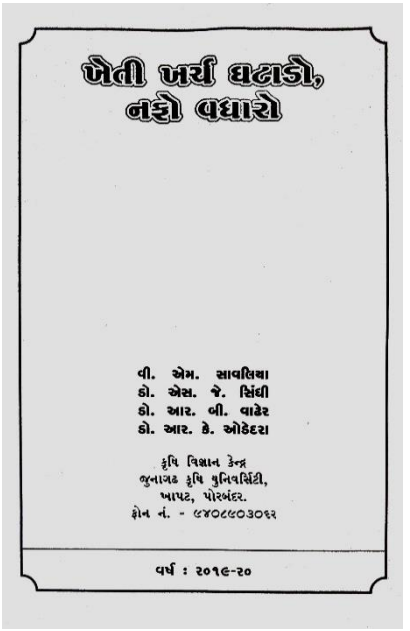

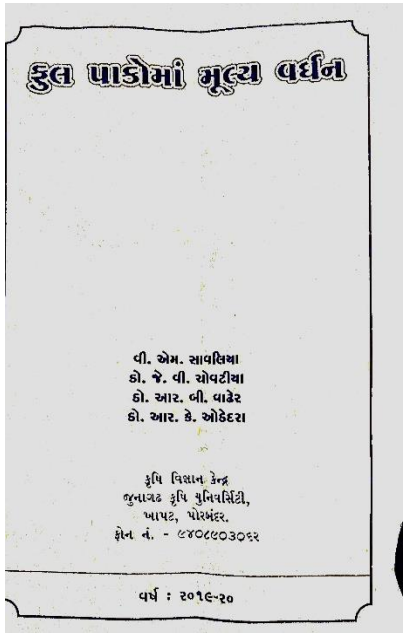

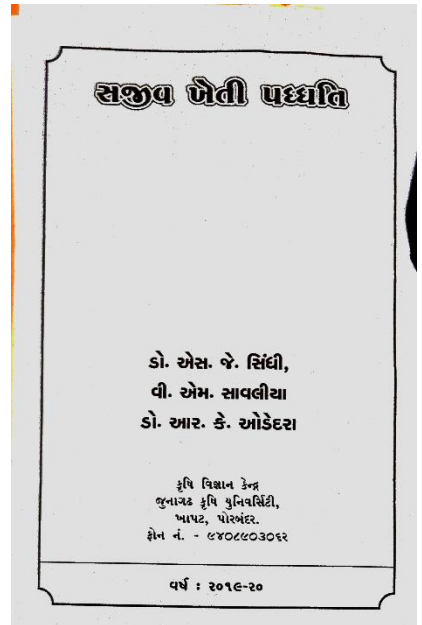

Use of ICT

Vodafone IN 13:48 74%
39
KVK Ladies
Daxa Aditpara, Hetal Rana...
300 Rs
13:11
Mina
13:12
3000 Rs
13:12
Mina

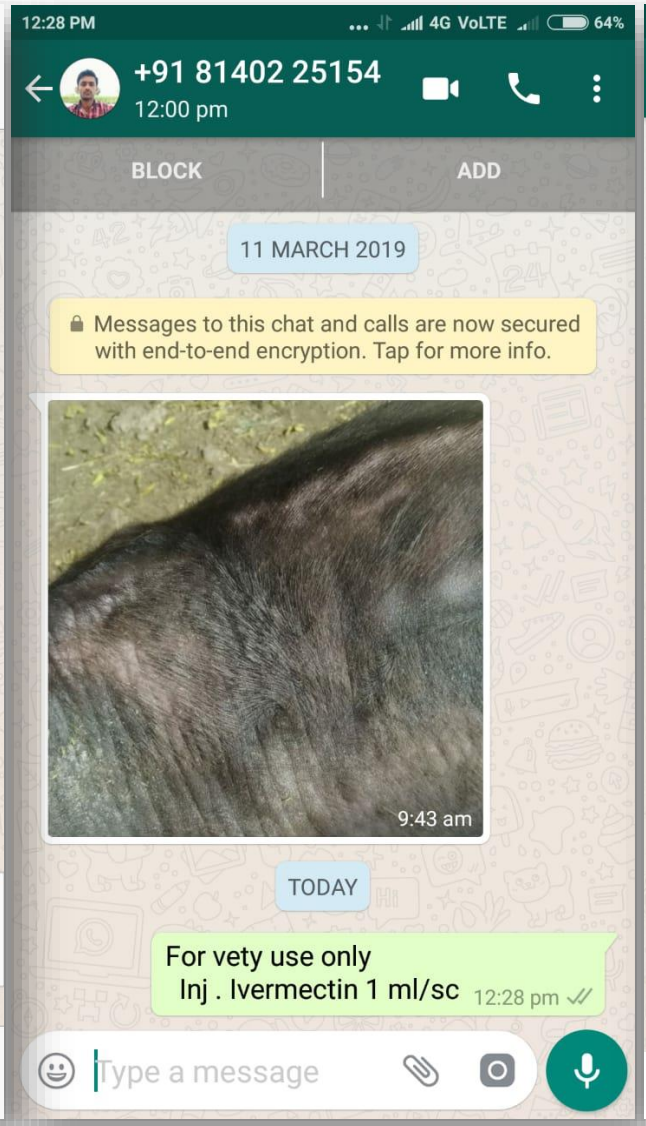
12:28 PM 4G VoLTE 64%
+91 81402 25154
12:00 pm
BLOCK
ADD
11 MARCH 2019
Messages to this chat and calls are now secured with end-to-end encryption. Tap for more info.
9:43 am
TODAY
For vety use only
Inj . Ivermectin 1 ml/sc
12:28 pm
Type a message

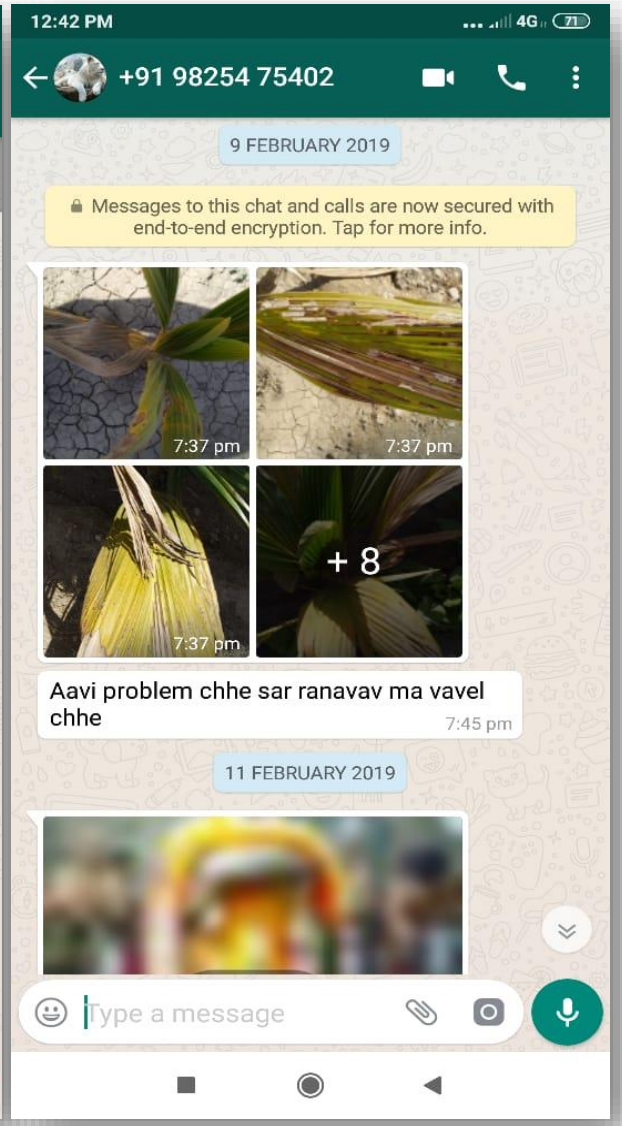
12:42 PM 4G
+91 98254 75402
9 FEBRUARY 2019
Messages to this chat and calls are now secured with end-to-end encryption. Tap for more info.
7:37 pm
7:37 pm
7:37 pm
+ 8
Aavi problem chhe sar ranavav ma vavel chhe
7:45 pm
11 FEBRUARY 2019
Type a message

Jio LTE 3:28 PM 35%
+91 99241 69101
last seen today at 1:30 PM
Messages to this chat and calls are now secured with end-to-end encryption. Tap for more info.
5:39 PM
5:39 PM
5:40 PM
5:40 PM
Aavu se
5:40 PM
Mon, 14 Jan
Pela mencozeb - 45 gram/ 20 liter panima
Tyar bad
Planofix - 90 ml/ 20 liter panima
5:38 PM

Technology Products produced by JAU provided to the farmers

Sr No	Technology Product	Quantity disseminated	Amount
1	Savaj Trichoderma harzianum	7335	513450
2	Savaj Beauveria bassiana	2907	436050
3	Seedlings – Coconut Hybrid (DxT)	3411	852750
4	Seedlings – Vegetables	5320	1330
		Total	**18,03,580**

Sr No	Crop/Plant	No.
1	Brinjal (GJLB-4; GJB-3)	2300
2	Tomato (JT-3)	3020
3	Coconut Hybrid (DxT)	3411
	Total	**8731**

Coconut Hybrid (DxT)

Performance of Instructional Farm of KVK

Total land with KVK : 20.59 ha **Land under cultivation** : 17.45 ha

Season & year	Crop	Variety	Purpose	Area (ha)	Production (Q)	Sale value (Rs)	Net profit (Rs)
Kharif-2019	Groundnut	GG-20	Breeder	**10.0**	**128.20**	**15500**	**10,88,100**
		GJG-17	Breeder	**2.0**	**25.89**	**15500**	**2,92,900**
		GJG-22	Breeder	**1.0**	**9.00**	**15000**	**1,39,500**
Rabi-2019-20	Wheat	GJW-496	Certified	**1.0**	**39.59**	**-**	**-**
	Indian bean		Breeder	**0.4**	**0.12**	**-**	**-**
Summer-19-20	Greengram	GAM-5	Breeder	**0.4**	**1.50**	**-**	**-**
	Greengram	GM-4	Truthful	**0.4**	**1.38**	**-**	**-**
	Blackgram	GU-2	Truthful	**0.4**	**1.68**	**-**	**-**
	Sesame	GJT-5	Breeder	**0.4**	**-**	**-**	**-**

*B grade groundnut & byproduct are not sold till date so, not included in production & profit, respectively.
Rabi & summer season products are for seed production & not sold.

Status of Villages for Doubling the Farmers Income

S. No	Name of the village	Population	No. of households	Major activities conducted
1	Ramgadh	1494	300	▪ Baseline survey of the village was done ▪ Farmers income benchmark survey was done ▪ 5 FLDs & 3 OFTs on proper technologies were given/conducted to farmers of the adopted villages ▪ Trainings on various aspects of income generation were carried out
2	Khapat	16744	3677	
3	Degam	4454	935	
4	Hamadpara	1502	346	
5	Choliyana	800	177	

Infrastructure facilities

Soil Testing Lab.

Plant Diagnostic Lab.

Museum

Water harvesting structure (Farm pond) at KVK, Porbandar

Dignitaries Visit

Shri R.C.Faldu, Minister, Agriculture, Rural Development, Transport, Gujarat visited KVK on 04th October, 2019

Dr.A.R.Pathak, Former VC & Dr.V.P.Chovatia, DR, JAU visited KVK on 10th July, 2019

QRT Team visited KVK-Porbandar on 21-12-2019

Dr. Lakhan Singh, Director, ATARI, Pune visited KVK on 28th April, 2019

Dr. P.M.Chauhan, Registrar, JAU visited KVK on 8th June, 2019

Thank You...